

Bitka za uspešno poslovno leto 1976

Za nami so zbori delavcev, na katerih smo sprejeli zaključni račun za minulo poslovno leto in gospodarski načrt za letošnje leto. Ne bi imelo smisla, da bi vnovič pisali zaključke in tabele delitev, saj smo jih na osnovi izčrpnih poročil v »Informativju« št. 2 in 3 že potrdili. Poskušajmo raje prodreti v vsebino te dvojne odločitve, v to, kaj bo terjala od nas vseh in kaj v primeru, da jo v celoti izpolnimo, lahko tudi pričakujemo kot celoten kolektiv in kot posameznik delavec — samoupravljalec.

Če gradimo na dosežkih minulega leta, ki ga je po eni platí bogatila živahna samoupravljalska dejavnost z zrelostnim izpitom ob priključitvi TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, po drugi pa napor za dosledno izpolnjevanje stabilizacijskega programa, moramo jemati v obzir tudi zvečanje proizvodnje v vseh temeljnih organizacijah, zmanjšanje nedovršene proizvodnje, v tekstilni industriji izjemno likvidnost, kar nam da končni rezultat, da smo dosegli 97 % celotnega dohodka in 91 % planiranega obsega realizacije lastnih proizvodov — ob vseh drugih dejavnikih kot so inflacija, multilateralna kompenzacija, rezervacija dohodka za družbene službe in še kaj. V sadovih minulega leta je treba celostno upoštevati tudi sanacijski program bohinjске temeljne organizacije.

Minulo poslovno leto ni bilo lahko, letošnje pa bo v mnogih ozirih še težje in ob enem prva od petih etap srednjeročnega programa, za katero nam ne sme manjkati elana in prizadevnosti.

Izpolnjevanje zakona o zagotovitvi plačil ne bo minilo brez nevšečnosti, saj nihče ne more z gotovostjo trditi, kako se bodo obnašali naši kupci, oziroma kako se bodo v danih pogojih sploh lahko obnašali; z nalogo, ki se ji spriče nove izvozno-uvodne politike ne moremo in smejo ogniti, to je povečati izvoz in zmanjšati uvoz, bomo prisiljeni brez prestanka iskati prostor na konvertibilnem tržišču in to s konkurenčnimi cenami, z asortimanom na evropskem modnem nivoju, kar terja dognanost našega razvoja. Ena poglobljenih nalog poslovne politike je v zmanjšanju odpadka, z znižanjem zaloga in njihovega boljšega obračanja, v znižanju zastojev ter splošnih stroškov, skratka v iskanju notranjih

rezerv, v prožnosti in iskanjih nabavne službe.

Rdeča nit, ob kateri se niza vse to, pa je še kvalitetnejši razvoj samoupravljanja, volja za poglobljanje humanih proizvodnih in človeških odnosov, poskus inovacij — teh doslej v svojih uspehih še nismo zabeležili —, in graditev osnov za ukinitve nočnega dela žensk, ter sodelovanje, povezovanje in integracijski odnosi.

Edino orožje, s katerim bomo to bitko izbojevali, je v nas samih, v moči, ki jo moramo zbrati, da bomo povečali produktivnost.

Uspešen usklajevalni postopek

Novogoriška TOZD sprejela srednjeročni program 1976—1980.

Ko so ob koncu lanskega leta vse temeljne organizacije in samoupravna delovna skupnost skupnih služb soglasno sprejele srednjeročni načrt kot dokument, v katerem je detajlirano zaobsežen naš celotni razvoj, je bila nepričakovana izjema novogoriška temeljna organizacija, ki je ta načrt v celoti odklonila.

Negativna odločitev novogoriškega kolektiva je bila pogojena predvsem s tistim delom srednjeročnega načrta, da naj bi se v tej temeljni organizaciji obseg pletilnice postopoma v petih letih zmanjšal za 32 %, obseg šivalnice pa povečal za 31 %. Odporu je očitno botroval strah pred prekvalifikacijo pletilij v šivilje in pa tudi poprečni osebni dohodek, ki je v pletilnici zaradi večjih doseganj normativa boljši.

Samoupravni organi in pa družbenopolitične organizacije so sklenili, da je treba takoj začeti usklajevalni postopek, v katerem je treba do najmanjše podrobnosti analizirati, kaj bi pomenilo bodoče nespremenjeno razmerje med konfekcijo in pletilnico oziroma sprejetje srednjeročnega načrta.

Mimo inflacije, ki so jo o srednjeročnem razvoju dobili vsi člani organizacije združenega dela, je kolektiv v novogoriški TOZD prejel še izčrpano analizo, ki je dodobra utemeljila politiko zmanjševanja proizvodnje na polavtomatskih pletilnih strojih; glavna dejavnika, ki narekujejo takšen korak, sta premajhna konkurenčnost proizvodov zaradi visoke cene in pa pre-

Povečanje produktivnosti z odkrito, neomahljivo odločitvijo za večjo samodisciplino pomeni dosego višjih ciljev ali s preprosto besedo izpolnitev letnega plana, ugotovitev našega položaja v poslovnem svetu, več sredstev za osebne dohodke in reševanje stanovanjskih vprašanj, za izobraževanje in rekreacijo, skratka za zavest, da vemo, zakaj prihajamo na delo, da je naše delo spoštovano in nagrajeno, da lahko s prepričanjem rečemo, da gradimo samoupravno socialistične odnose za kolektiv in zase!

ABV

majhna akumulativnost kot posledica premajhne produktivnosti. V srednjeročnem načrtu je ob enem predvidena tudi nadomestitev polavtomatskih pletilnih strojev z visoko produktivnimi avtomati, in pa modernizacija šivalnice.

Kolektiv novogoriške TOZD je o srednjeročnem načrtu nato razpravljal še dvakrat, v obdelavi problematike glede

Proizvajalka govori

Ob zaključku mednarodnega leta žensk naj se še enkrat spomnimo, da se je pod geslom »enakopravnost — razvoj — mir« vključila v dogajanja minulega leta tudi »Almira« v okviru širše družbene akcije »Besedo ima proizvajalka«.

Raziskovalni center za samoupravljanje pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije se je odločil za raziskavo, ki naj bi odgovorila na vprašanje, kolikšen del poti smo že prehodili pri vključevanju delavke v samoupravno in družbenopolitično življenje in delo. Ugotovitev te raziskave so pred dnevi izšle v knjižici »Proizvajalka govori«, naš namen pa je, da vas seznanimo s poglobljenimi značilnostmi.

Raziskava je zajela deset delovnih organizacij, ki imajo med zaposlenimi več kot 50 % žensk, katerih program je mimo domačega trga usmerjen tudi na tuje, vseh deset pa je s področja primarne industrijske dejavnosti, to je tekstilne, usnjarske in kovinske industrije.

V OZD MTT Maribor, LABOD Novo mesto, MURA

na prisotnost »Almire« v novogoriški občini pa so se predstavniki samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in vodstva OZD povezali tudi z družbenopolitičnimi dejavniki v novogoriški občini.

Na zadnjem zboru delovnih ljudi v tej temeljni organizaciji je kolektiv na zaključkih predhodnih akcij zavestno spoznal utemeljenost smernic srednjeročnega razvoja za svojo temeljno organizacijo in poudaril, da je nujno misliti ne samo na danes, marveč tudi na jutri, ki niso v interesu tako poslovnega kot samoupravnega razvoja TOZD. Naglasil pa je tudi, da je treba modernizacijo izpeljati čimprej, ne samo v pletilnici, marveč tudi v šivalnici, kjer je strojni park iztrošen, saj je treba storiti vse, da poslej ne bo več razkoraka med doseganjem norm med pletilnico na eni in šivalnico na drugi strani. Ob enem pa bo to olajšalo proces prekvalifikacije.

Ta končna odločitev, ki jo je pozdravil celoten kolektiv v »Almiri«, pa v celoti potrjuje dejstvo, da je novogoriška temeljna organizacija z njo napravila odločilen in vsebinsko pogojen korak v razvoju svojih samoupravljalskih odnosov.

ABV

organizacij sindikata, v sekretariatih OO ZK in svetih ZK pa je moških kar 5,5 krat več. (V »Almiri« je odstotek 40:60).

Tudi na vodilnih mestih je vse manj žensk. V omenjenih 10 delovnih organizacijah pridejo na eno vodilno delovno mesto, ki ga zaseda ženska, štiri moški. Izjema je Mura, kjer je stanje 1:2,4, grozljivo pa v Iskri 1:79.

Na vprašanje, kako so seznanjene s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev, je 3/4 žensk odgovorilo z »da« (5,4 % »zelo dobro«, 11,6 % »dobro« in 59 % »seznanjena«), 1/4 pa s tem sploh ni seznanjena. Zanimiv je tudi podatek, da je večje zanimanje pri materah kot pri ženskah brez otrok, kar kaže, da se matere bolj kot ženske borijo za usklajevanje med dolžnostmi materinstva in delovnega mesta.

Večina delavk se strinja z dejansko samoupravno organiziranostjo v svojih delovnih organizacijah in s kvaliteto dela samoupravnih organov. Vendar je kvaliteto dela le-teh z »zelo dobro« ocenilo manj kot 10 % žensk, iz česar je razbrati, da bo treba delo samoupravnih organov po vsebini v marsičem dopolniti. Najbolj kritične so delavke, ki še niso dopolnile 20 let, za njimi pa tiste, ki jih imajo štirideset in več.

Čeprav smo ob kvaliteti dela samoupravnih organov iz raziskave razbrali določene pridržke, pa je vzpodbudno dejstvo, da se je le 0,97 % žensk izreklo, da jih delo samoupravnih organov ne zanima. Ob enem pa velja tudi ugotovitev, da se delegatke v večji meri zanimajo za delovanje samouprave kakor pa delavke.

Kako so ženske seznanjene z delom svojih delegatov oziroma delegatke kažejo naslednji podatki: 23 % jih zagotavlja, da so redno seznanjene z delom svojih delegatov, 11 % pa pogosto, medtem ko jih kar 32 % trdi, da so seznanjene le poredkoma ali sploh ne! Tu se nehote vsiljuje vprašanje, koliko je ljudem informiranje že postala nuja. Vseh 10 delovnih organizacij ima svoja glasila, biltene, informatorje, poročila, v katerih je delo samoupravnih organov zaobseženo. Glede na dane rezultate bomo morali informiranje popopstriti, ažurirati in vedno znova zbujaati zanimanje zanj.

Izobraževanju, pa naj bo dopolnilnemu, osnovnemu, ali družbeno političnemu daje mo vedno večji poudarek, vzpodbujamo ga v praksi, zato so anketirani odgovarjali

(Nadaljevanje na 7. str.)

Povečati članstvo in se trdneje vključiti v življenje TOZD

**MIRKO SPENDAL
PONOVO IZVOLJEN
ZA SEKRETARJA OO ZK**

Na letni skupščini OO ZK »Almira«, ki je bila 13. januarja, so komunisti pregledali sadove svojega dela v minulem letu. Ena izmed poglavitnih nalog osnovne organizacije je bila spremljanje izvrševanja stabilizacijskega programa. Del teh nalog je bil uspešno izvršen, stabilizacijski program pa ostaja stalna naloga za naprej.

Skupščina je tudi ugotovila, da je bilo premalo sodelovanja tako s sindikalno kot z mladinsko organizacijo, zato je bil sprejet sklep, da je treba povezavo med vsemi političnimi dejavniki v OZD utrditi. Resnično uspela akcija OO ZK in OOS »Almire« je bila priprava referendumov za priključitev TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, ki je nato tudi izredno uspel. Kot

ena zadovoljivo izvršenih nalog je tudi sprejem šestih članov v osnovno organizacijo ZK.

Na skupščini so bili izvoljeni tudi organi v novi mandatni dobi. Vse predloge je konferenca sprejela soglasno in tako je bil za sekretarja ponovno izvoljen Mirko Spendal, za njegovega namestnika pa Nedeljko Galič. V sekretariatu so zastopani vsi politični dejavniki in pa neposredna proizvodnja, njegovi člani pa so Bulut Zoran, Cerkovnik Ivan, Kunčič Stefka, Selan Sine in Gosnik Mihela. Za blagajnika je bila izvoljena Oman Pavla, za stalnega zapisničarja Alenka Bole-Vrabc, za evidentičarja Brinšek Franc, kot delegat v konferenco ZK prj krajevni skupnosti pa Selan Sine. Izvoljeni so bili tudi poverjeniki, za »Komunista« Alenka Bole-Vrabc, za družbeno samoza-

ščito Dobrila Marjan, za družbenopolitično izobraževanje pa Kavčič Zlato.

Konferenca si je za 1976 zadala obsežne naloge in sklenila, da bo storila vse za popolno doseganje ciljev, ki so: izvajanje stabilizacijskega programa na osnovi dosedanjih izkušenj, povečanje članstva v kvalitetnem smislu, skrb za kader, obravnava družbenopolitičnih kvalitet kandidatov za vsa vodilna in vodstvena delovna mesta, ustanovitev OO ZK v bohinjski temeljni organizaciji, reorganizacija mladinskega aktiva, izobraževanje zaposlenih, večja podpora delavski kontroli in večja povezava s SZDL in krajevnimi skupnostmi. Poleg tega so komunisti sklenili, da je treba povečati aktivnost za sprejetje srednjeročnega načrta v novogoriški temeljni organizaciji in poživiti poli-

tično aktivnost pred zbori delavcev za usklajevanje stališč, če naj se vse družbenopolitične organizacije strnejo v enotno fronto.

Ob koncu so komunisti naglasili, da bi morali biti vsi

člani osnovne organizacije isti, ki bodo zgled preostalim delavcem, kar zadeva disciplino in drugo delo, če hočemo, da bo naša osnovna organizacija resnično prisotna med vsemi delavci naše OZD.

»Almira« na »Dnevu volne«

Na letošnjem beograjskem sejmu oblačanja od 15. do 20. marca je sodelovala tudi »Almira« z nekaterimi izdelki iz redne proizvodnje in tremi ekskluzivnimi modeli v modrobeli kombinaciji.

Na sejmu je bil 18. marca tudi »Dan volne«, ki ga je organiziral Mednarodni sekretariat za volno. »Dan volne« naj bi populariziral proizvodnjo iz čiste runske volne z volnenim znakom tako za domače kot za tuje tržišče. Modeli, ki smo jih ob tej priliki prikazali na modni reviji, so poželi veliko pohval zaradi svoje kvalitete, udobnosti in modnosti.

Znak »Almire« na kapah, rokavih in prsih državne smučarske reprezentance

Letos je tekmovalne drese tako kot apres-ski oblačila spletla za državno smučarsko reprezentanco prav »Almira«. Izredno uspela kreacija naših kreatork VESNE GABRŠČIK in MARUŠE ČERNILEC je bila spletena v barvah trobojnice in lahko rečemo, da so v njej reprezentantke in reprezentanti tudi »modno« postavili.

Tekmovalci v apres-ski dresih

Stojijo od leve proti desni: Dušan Senčar, Bojan Križaj, Miran Gašperšič, Andrej Kozelj, Barbara Pikon, Roman Hölzl, Špela Blažej, Janez Zibler, Andreja Jezernik, Sandi Kavčič, Jožica Crešnar, Mare Kavčič, Jožica Gortnar, Matjaž Šoberle, Virk Tone, Tone Kozelj; čepijo od leve proti desni: Dušan Gorišek, Vogrinc Tone, Mišo Magušar, Urh Andreja, Matjaž Kranjc, Križaj Simona, Strel Boris, Nuša Tome in Rečnik Andrej

Ne sme ostati samo pri načrtih

Na ustanovni konferenci aktivna mladih delavcev »Almira«, ki je bila 9. marca, je bila splošna ugotovitev, da je po izredno živahnem delovanju mladine, ki je priredila vrsto športnih in kulturnih prireditvev ob praznovanju 25-letnice obstoja delovne organizacije zaradi kadrovskih sprememb začelo to delovanje ugašati. Sledilo mu je celo obdobje, ko aktiv, ki je nekoč veljal za enega najboljših v vsej občini, ni več nastopal organizirano, vse delovanje se je omejilo na delo posameznikov, ki so delovali v samoupravnih organih ali družbenopolitičnih organizacijah. Nujno bi bilo, da se takšno stanje spremeni in predsedstvo aktivna mladih delavcev, ki je bilo na tej konferenci izvoljeno, čakajo odgovorne in številne naloge.

Za predsednika predsedstva AMD TOZD proizvodnja pletenin Radovljica je bila izvoljena Dolar Zdenka, za sekretarja Hegler Zdenka, člani pa so še Šobar Zdenka, Potočnik Magda, Hrovat Marjanka, Kokalj Mija, Zupan Vida, Kapus Marija, Potočnik Malči, Cvenkelj Polona, Lukić Simo, Cerar Brane in Selan Franci.

Predsednik predsedstva AMD skupnih služb in industrijske prodajalne pa je Sodja Dora, sekretar Zupančič Marija, blagajnik Novak Tatjana, članj pa še Bratuša

Tatjana, Rihtaršič Minka, Rošer Lili in Cindrič Jožica.

Ko so mladi razpravljali o programu, ki je zaenkrat okviren in prilagojen programu OOS, je direktor OZD Miro Kavčič dejal, da bi si morali mladinci zastaviti program, ki jim bo zagotavljal udeležbo prav pri vseh akcijah v OZD, saj morajo biti

pripravljene, da bodo zasedli mesta starejših sodelavcev, ki bodo zapustili delovno organizacijo.

Predsedstvo je obenem sprejelo tudi sklep, da bo na svoji prihodnji seji sprejelo tudi akcijski program. Treba bo razmisliti o tem, kako bi počastili 40-letnico štrajka tekstilnih delavcev, ali bi organizirali proslavo znotraj OZD ali pa se lotili prireditve v širšem, občinskem merilu.

Gostje v »Almiri«

GABRIELA DINU

Gabriela Dinu, romunska novinarka pri listu »Femeia« je našo delovno organizacijo obiskala v februarju. Zanimalo jo je predvsem to, kakšen položaj zavzema ženska in delavka v naši OZD, kako se

vključuje v delovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, saj je kot mati obremenjena tudi doma.

Po ogledu proizvodnje si je ogledala še industrijsko prodajalno in ni skoparila s

komplimenti nad modnostjo in udobnostjo artiklov.

Ob slovesu se je zahvalila za topel sprejem z obljubo,

da bo »Almira« predstavila v listu, za katerega piše, tudi romunskim bralcem.

Armadni general Nikola Ljubičić se je pri ogledu proizvodnje ustavil tudi v pregledovalnici.

Armadni general Nikola Ljubičić

V mesecu januarju je našo delovno organizacijo obiskal armadni general Nikola Ljubičić s spremstvom. Po pogovoru s predstavnikom samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in direktorjem OZD o zgodovini Almiri o njenem proizvodnem, samoupravnem in političnem življenju in njeni sedanjih funkciji v gospodarstvu

radovljiške občine, o mestu ki ga zavzema med jugoslovanskimi trikotažerji in v tem, kaj pomeni za vsakega posameznega delavca sama »Almira«, si je Nikola Ljubičić ogledal proizvodnjo in zelo pohvalil ureditev tovarne in organizacijo proizvodnega procesa in pestro izbiro artiklov.

Gabriela Dinu, prva z leve, s predstavnicama revije »NAŠA ŽENA«

Reprezentanca v tekmovalnih dresih

V prvi vrsti dekleta od leve proti desni: Tome Nuša, Jožica Gortner, Andreja Jezernik, Špela Blažej, trener ženske reprezentance Matjaž Kranjc, Simona Križaj, Jožica Črešnjar, Barbara Pikon, Andreja Urh; v drugi vrsti od leve proti desni: zvezni selektor Dušan Senčar, trener moške reprezentance Tone Vogrinc, Matjaž Šoberle, Andrej Kozelj, Roman Hölzl, Mare Kavčič, Tone Virk, Bojan Križaj, Janez Zibler, Andrej Rečnik, Igor Popenko, Boris Strel, Sandi Kavčič, Tone Kozelj, Dušan Gorišek, Mišo Magušar in Miran Gašperšič

Novi komercialni predstavniki

Prvega oktobra so bili sprejeti v medsebojno razmerje trije novi komercialni predstavniki, Petar Plavljanic, Djafer Redjepagic in Maja Krumperšček-Prestor.

PETAR PAVLJANIC, predstavnik za Vojvodino in vzhodno Srbijo je prišel k nam iz ljubljanske »Angore«.

Petar Plavljanic

O svojih dosedanjih izkušnjah na tržišču, odkar zastopa našo OZD, je povedal tole: »Almira« je povsod zelo cenjena, na področju koder prodajam, gre v promet vse od otroških puloverjev do oblek. Seveda pa so bili največji lanski krik puliji. Povedati je treba, da v teh krajih modo sprejemajo počasneje kot v Sloveniji. Kakšna je prognoza za letošnje poslovno leto, je težko reči, ko prehajamo na nov sistem pla-

čevanja s fakturirane na plačano realizacijo. Problemi vsekakor bodo, gotovo se bomo morali na terenu še bolj potruditi kot prej in prevoziti več kot 3000 km na mesec.

DJAFER REDJEPAGIC

je nadomestil našega prejšnjega predstavnika na makedonskem tržišču, Duška Ivanovskega. Zdaj prodira z našimi izdelki tudi na Sandžak in Kosovo. »Prvi stiki s kupci so dobri, čeprav je bilo to področje prej slabo obdelano. Trgovci se odločajo v

glavnem za kvalitetne izdelke, četudi so malo dražji, posebno med otroškimi modeli izbirajo samo najboljše. Kupujejo tisto, česar drugi pač ne morejo ponuditi. Najboljši odjemalci pa so v Skopju, Bitoli in v Ohridu.«

MAJA KRUMPERŠČEK-PRESTOR

je predstavnica »Almire« za prodajo jersey konfekcije na jugoslovanskem tržišču.

Maja Prestorjeva je dokončala višjo komercialno ekonomsko šolo v Mariboru in zaposlitev v naši delovni or-

Djafer Redjepagic in Maja Krumperšček-Prestor na sestanku ob sprejemu kolekcije za jesen in zimo

Priznanje na sejmu mode v Ljubljani

Na spomladanskem modnem sejmu se je Almira predstavila s kolekcijo modelov spletenih iz lanu, konoplje in acrila v modni surovi barvi, tej pa so bile v različnih kombinacijah črt dodane še rdeča, črna in rjava. Kolekcija je bila izredno, izredno elegantna, skreirala pa jo je Vesna Gabrščikova. Z modnostjo in malone grafično izrazitostjo v igri črt je požela veliko navdušenja med obiskovalci sejma, strokovna žirija pa ji je dodelila DIPLOMO LJUBLJANSKEGA ZMAJA.

»Almirin« paviljon na sejmu mode v Ljubljani

ganizaciji je sploh njena prva zaposlitev. Poklic trgovskega predstavnika jo mika že od nekdaj, saj sta to že oče in mati. Maja bo poskušala artikle iz jerseyja vpeljati v vseh večjih središčih Jugoslavije in širom po Sloveniji. Pravi, da so prvi odzivi dobri, žal pa trgovci sprašujejo za vedno manjšimi serijami. Vendar je Maja optimist in upa, da bo prodaja jersey artiklov kljub delnemu zapiranju trga, dobro zacvetela.

ISPO '76

Na osrednjem sejmu športnih potrebščin v Münchenu smo že tretje leto nastopali skupaj z Elanom iz Begunj in Alpino iz Zirov. Na münchenskem sejmišču je sodelovalo 929 razstavljalcev iz 32 držav. Münchenski sejem je zaprtega tipa, zato ga obiskujejo lahko samo trgovci. Sejem predstavlja le informacijo in orientacijo; na tem temelju nato zacveti kupčija na nacionalnih sejmišču, kakršni bodo v prihodnjih dneh v Zürichu, Milanu, Grenoblu, Sydneyu, Montrealu in Tokyu.

Modeli, ki sta jih kreirali Maruša Černilec in Vesna Gabrščik, so želi izredno prizna-

nje. Razstavljali in nudili smo dva žanra športnih modelov — tanke pisane, a barvno uglašene smučarske modele in debele modrobele après-ski modele.

Zanimanje je bilo za obe dve vrsti izredno. Barve, oziroma barvne kombinacije so bile lepe in modne, tudi sama kreacija modelov je bila na visokem nivoju modnih ustvarjalcev.

Obiskali so nas mnogi trgovci, kolekcijo pa so si z zanimanjem ogledali tudi nekateri večji pomembnejši proizvajalci športne opreme, kot ELHO, COLMAR, FAULER in GAIDOSCHEK. Poleg ostalih so se z izrednim zanimanjem oglašali predstavniki Avstralije, Kanade, Norveške, Finske, Japonske.

Prevzeli smo nekaj obvez za odpremo kolekcij za takoj in nekaj definitivnih naročil — manjših za odpremo v mesecu juliju in avgustu 1976.

Lahko torej sklepamo, da je bilo zanimanje za našo športno kolekcijo letos izredno in bolj konkretno. Seveda pa je rezultat sejma odvisen od tega, če nam bo uspelo ob pravem času odpremiti željene kolekcije in nekatera definitivna naročila.

R. R.

PREDSTAVLJAMO VAM

Predsednica OO ZSMS v TOZD proizvodnja pletenin Nova gorica, Beltram Leonida

Koliko časa si zaposlena v Almiri?

V Novogoriški Almiri sem že od leta 1969. Naprej sem bila 3 leta vajenka v pletilnici. Potem sem obiskovala poklicno pletilsko šolo v Kranju. Sedaj pa sem že 4 leta pletilja na grobem pletilnem stroju.

Kdaj si pričela z delovanjem v OO ZSMS?

Delati sem pričela 11. oktobra 1974, ko so me na ustanovni konferenci v naši TOZD izvolili za predsednico te organizacije.

Kaj meniš o delu OO ZSMS v Almiri v Novi Gorici?

Naša OO ZSMS v Almiri šteje 48 članov. Glede na to, da je to še mlada in neizkušena organizacija, ki pa se počasi vpeljuje v delo, je delo v njej zanimivo in pestro. V naši OO je le en problem in ta je težak. Po pravici povedano je od 48 mladincev aktivnih samo 10. Razumem, da so skoraj vse članice matere in žene, vendar bi si lahko kljub temu vzele vsaj malo časa za organizacijo. Imamo srečo, da je aktivno vsaj predsedstvo.

Ali ste že sprejeli program za leto 1976 in kakšen je?

Osnutek za program smo izdelali že v decembru 1975, sprejeli pa smo ga v januarju 1976.

Pomagali smo tudi pri organizaciji proslave Dneva žena. Za kolektiv so nastopili gojenci iz novogoriškega vrtca, naše delavke pa so pre-

jele vsaka po lepo cvetlico v lončku.

Maja je predvidena že dolgo obljubljena ekskurzija v sodobno tovarno »ARENA« v Puli.

Srečanje s tovarno VOZILA GORICA in »ALMIRA« iz Nove Gorice v kegljanju pa bo v mesecu septembru.

V novembru bodo tudi volitve novega predsedstva.

Beltram Leonida

Kako pa je s financami v OO ZSMS?

Do sedaj smo si ves denar prislužili sami z nabiralnimi akcijami papirja, ki še vedno potekajo. Za naprej pa računamo na dotacijo, katere pa še nismo dobili, in članarino.

Tanja Hrovatin

Svečan 8. marec

KOOS, ki je ob dnevu žena organizirala razstavo ročnih del skupaj s proslavo, je z odnevom nanjo lahko zelo zadovoljna. Takole pa so o celotni prireditvi menile članice kolektiva.

MARA BRADAŠKA

Nad ročnimi deli svojih sodelavk sem bila navdušena. Mislim, da je za mlade sodelavke to lahko navdih, ki jim jim vcepil veselje do takšnega lepega dela. Zelo mi je žal, da si niso mogli ogledati razstave tudi tisti, ki niso zaposleni v »Almiri«.

Proslava, kaj naj rečem o njej? Zelo težko bi mi bilo, če bi jo zamudila. Posebno moram pohvaliti malo solistko in folklorno skupino.

Del razstave ročnih del

REZKA KOZINC

Razstava je odlična, posebno so mi bili všeč gobelini in kvačkani prti. Takšnih razstav si še želimo.

Na proslavi mi je najbolj ugajala solistka Simona Vodopivčeva in moški oktet iz Zirovnice, popestrila pa jo je folklorna skupina.

MARI PRIMOŽIČ

Razstava je zelo lepa, čudim se, kako utegnejo ženske posvetiti toliko dragocenih ur ročnemu delu.

Na proslavi mi je bila najbolj všeč folklorna skupina in oktet iz Zirovnice.

Želim si še več takih razstav, najbolj pa so mi ugajali klekljani prti.

MINKA EJZAR

Na razstavi mi je bilo vse zelo všeč. Občudujem pridnost in spretnost žensk, da poleg službe in družine najdejo toliko časa.

Najbolj sta me na proslavi navdušili mala solistka in pevski oktet.

VIDA KEJZAR

Kot soudeleženka razstave in ljubiteljica ročnih del moram razstavo samo pohvaliti. Občudujem klekljarice, ker ta zvrst ročnega dela že izumira, in si kar težko predstavljam, da jih imamo v »Almiri« toliko.

Proslava je vredna vse pohvale in si kaj takega še želimo.

SLAVICA NOVAK

Razstava je bila v redu in želimo si, da bi jih bilo še več. Le delavke so bile premalo obveščene o proslavi.

VIDA SUMI

Razstava me je navdušila. Podobno proslavo bi si želeli tudi za praznik dela.

JELKA ROZMAN

O razstavi samo odlično. Predlagam pa, da bi bila proslava za 1. maj v kakšnem drugem prostoru ali na prostem.

NEDA BALOH

Mislim, da je prav, da vsi vidimo pridnost naših sodelavk, saj je osupljivo, da poleg službe lahko še najdejo toliko časa za tako zahtevno in zamudno delo.

Lepo je, če na dan, kakršen je 8. marec, nastopajo ženske.

LUCKA POGAČAR IN MAJDA ZVEGELJ

Razstava je enkratna. Vsa čast ženskam, ki se lahko doma ukvarjajo s tako zahtevnim delom. Škoda je le, da tako kvalitetnih ročnih del ne morejo ženske razstavljati tudi v javnosti. Tudi proslava je bila imenitna in mislim, da so bile vse »Almirske« ženske prijetno počaščene za dan žena.

FRANCKA PIKON

Priznanje vsem veziljam, klekljaricam, kvačkaricam in pletiljam. Kulturen program, kakršnega smo videli pa pomeni več, kot denar ali običajno darilo.

MARICA KOCJANCIC IN JELKA MULEJ

Razstava je bila zelo dobro organizirana in dela lepo razstavljena. Škoda je le, da je ni videlo še več ljudi. Na proslavi so mi ugajali po vrsti vsi nastopajoči.

TONCKA STEH IN MARIJA PALOVŠNIK

Vse je bilo zelo lepo, najlepše pa kvačkani prti.

META PAPLER

Razstavo gre pohvaliti, saj je res nekaj lepega, kar ženska kot mati, žena in delavka ustvari v svojem prostem času. Kar zadeva nagrade, se mi zdi, da bi morale dobiti majhno darilce vse sodelujoče v znak pohvale.

Mislim, da je bila tudi vsaka izmed nas zadovoljna s pogostitvijo in da je pravilna odločitev, da prispevamo denar za aparat za odkrivanje raka.

Zadovoljne so bile tudi naše upokojenke, ker so lahko sodelovale na razstavi in se udeležile proslave.

MARIJA URH-PAVLIN

Proslava na dan žena je bila izredna. Mislim, da bi bila lahko »Almira« pobudnik takšne razstave v širšem merilu.

ZDENKA DOLAR

Nisem pričakovala, da bo razstava tako bogata. Zelo podrobno sem si ogledala vsa ročna dela in takšnim pridnim rokam je treba samo čestitati. Na proslavi pa je bil najbolj prisrčen otroški zborček.

ANGELCA SKREBLIN

Zelo prijetno sem bila kot upokojenka presenečena, da ste me tako kot druge nekda-

nje sodelavke povabili, naj sodelujem na vaši razstavi ročnih del. Mogoče si je težko predstavljati, da bi me upokojenke še zmeraj rade delovale v takšni ali drugačni obliki, saj ima marsikatera od nas še dosti življenjskih moči pa tudi volje do takšnega ali drugačnega dela. Ročno delo je lep konjiček, ki sicer zahteva natančnost, potrpežljivost in občutek za lepoto, toda ko je prtiček ali kakšna druga reč gotov, dobi človek dober občutek, da je nekaj naredil.

Tudi vabilo na proslavo, ki je bila zelo lepa, naj bi ostalo v navadi tudi za naprej. Pri deš, pa srečaš nekdanjo sodelavko, ki je že dolgo nisi vi-

del in malo pokramljaš ali se razgledaš, kaj vse je ta čas v tovarni nastalo novega. Najbolj pomemben pa je seveda tisti občutek, da te delovna organizacija, v kateri si preživel toliko let, ni pozabila.

Osmim sodelavkam, katerih izdelke je strokovna žirija ocenila za najboljše, je bilo podeljenih tudi osem knjižnih nagrad.

Prejele so jih:

Angelca Skreblin in Julka Smrekar, upokojenki, Rihtaršič Julka, Dubljevič Julka, Omanovič Iza, Dolžan Julka, Lazareva Mitra iz TOZD Proizvodnja pletenil Radovljica in Purgar Metka iz SDS skupnih služb.

Iz naših vrst se poslavlja

Nekateri prihajajo, drugi odhajajo — tako se nenehno vrsti tudi kolo zaposlovanja. Vzrokov temu je več — osebnih in po silji zakona.

Kljub temu, da so v zadnjem času stiki z upokojenki pogostejši, želimo predstaviti sodelavke, ki nas v teh dneh zapuščajo po eni ali drugi obliki upokojitve.

GRILC ANTONIJA, priznana kot invalid I. kategorije. V delovni organizaciji je bila zaposlena sicer le 3 leta. Vso dobo zaposlitve pri nas je bila šivilja v vzorčnem oddelku. Kratak čas, vendar z veseljem in voljo do dela je bila med nami. Bolezen pa ji ne dopušča, da bi delala, zato je bila po več kot leto dni trajajočem bolovanju upokojena. Sorazmerno mlada je, potrebuje jo družina, zato ji želimo zdravja, obenem pa prijetno počutje v pravkar novem domu.

BOLE AMALIJA, rojena 1922, strežnica v kuhinji, invalidsko upokojena 15. 2. 1976 z delovno dobro 20 let. Kot šivilja je delala v »Suknu« Zapuže, toda veselje do dela v kuhinji jo je venomer sililo v iskanje takega dela, dokler ga končno 1. 5. 1973 ni našla pri nas. Že vnaprej je prosila, če bo lahko delala ne samo do 55. leta, kot to določa zakon, ampak dokler bo zmo-

gla, vendar je tudi njej usoda prekrizala vse delovne načrte v tovarni.

KOROŠEC AMALIJA IN MARIJA STRGAR pa sta bili sodelavcem predstavljeni v reportaži o borkah v letu 1975. Ob njunem odhodu le to: Korošec Amalija je delala kot pregledovalka v pletilnici. Delovne dobe v Almiri ima skoraj 20 let, oziroma odhaja v pokoj s pokojninsko dobo kot borka pred 9. 9. 1943, 32 let. Strgar Marija odhaja v pokoj prav tako po kriterijih udeležencev NOB pred 9. 9. 1943, sicer pa je kvalificirana šivilja, ki je bila v delovni organizaciji zaposlena s prekinitvijo 20 let.

DOLINAR KATI se upokojuje s pokojninsko dobo 35 let in starostjo 52 let. Leta 1960 se je zaposlila v Almiri kot delavka v sušilnici. Vsa ta leta je kljub zdravju škodljivemu delu v pralnici in sušilnici delo opravljala z elanom, saj je še taka nevšečnost ni spravila v slabo voljo. Ko sedaj odhajajo z delovnih mest, jim vsem skupaj želimo, da bi se v pokoju dobro počutili, in upam, da se bomo še srečevali.

Za vse delo, ki so ga vložile v tisto, kar danes predstavlja »Almira« kot celota, pa se jim zahvaljujemo.
M. Štibelj

Končno velike številke

Kljub slabemu vremenu in nizkim temperaturam se prodajalke v prodajalni na Jalnovi 2 ne pritožujejo, da bi kupcev ne bilo. Povedale so, da so se med stalnimi strankami navduševale posebno tiste, ki so iskale številke konfekcije od 44 dalje. Za močnejše postave so zdaj na voljo obleke do številke 50, ki se poleg udobnosti lahko pohvalijo še z eleganco, in veliko izbiro v barvah, saj je mogoče izbirati med olivno zeleno, vodeno zeleno, tirkizno, temnomodro, rdečo, krem barvo in barvo gorčice. V enakih barvah je mogoče kupiti tudi komplete z moderno ukrojenim ozkim krilom in tuniko do številke 46. Med mlajšimi zbujajo pozornost obleke s

kratkim rokavom, ki imajo progast životek. Veliko je povpraševanja tudi po črtastih pulijih in puloverjih z ravnim izrezom, ki pa jih na policah naših prodajalnih žal še ni. Mame povprašujejo tudi po živobarvnih otroških hlačah, ki naj bi bile polepšane z različnimi našitki, najraje pa bi imele poleg takšnih hlač še črtast otroški puli.

Tudi v prodajalni na Linhartovem trgu ne primanjkuje kupcev. Tu grejo najbolj v promet izdelki iz shetlanda pa otroški puliji, nekaj znižanih artiklov in velike številke vseh artiklov konfekcije.

Vse prodajalke pa si želijo, da bi bilo s prvimi pomladnimi lastovkami kupcev še več.

Folklorna skupina šole A. T. Linharta med nastopom

Od 1. do 8. marca je bil letošnji Teden boja proti raku. Pomembnost takšnega boja so spoznale tudi OOS v radovljški in bohinjski TOZD ter SDS skupnih služb, saj so v ta namen prispevale v Radovljici 20.000 din v Bohinju pa 3.000 din za aparat za odkrivanje raka na dojki. Društvo SRS Slovenije za boj proti raku nam je poslalo tudi večje število prispevkov v zvezi s tem vprašanjem in nas naprosilo, da bi jih objavili v našem glasilu. Prispevke bomo prirerjene objavljali skozi vse leto, saj sta za zgodnje odkrivanje, preprečevanje in pravočasno zdravljenje te zahrbtni bolezni v veliki meri potrebna tudi zdravstveno izobraževanje in vzgoja vseh nas.

Rak na dojki

Med boleznimi, ki jih s skupnim imenom označujemo kot rakaste, je rak na dojki ena najpomembnejših. To pomembnost bolezen zasluži zaradi nekaterih neugodnih značilnosti:

Gre za vrsto raka, ki zelo pogosto, če ne celo najpogostejše, prizadeva ženske, ki so komaj dobro zakoračile v četrto desetletje življenja; zdravljenje raka na dojki je navadno dolgotrajno, neprijetno in — neredko brez uspeha; odkrivanje raka na dojki je v zgodnjem razvojnem obdobju boleznij težavno.

Rak na dojki vznikne iz celic žlez, namenjenih izdelavi mleka, ali pa iz celic izvodil, po katerih prispe mleko iz žlez. Razumljivo je, da tako zgodnjega dogajanja ne moremo opaziti drugače kot z drobnogledom. Ščasoma pa moremo tako spremembo opaziti, ker se bolno tkivo loči od zdravega po trdoti. Ni pa redko, da začne bolezen v več predelih dojke ali v obeh dojkah hkrati. Zaradi enostavnosti sledimo poteku ene same rakaste zatrdine: s svojo rastjo uničuje zdravo tkivo dojke, vrste v kožo, ki se vname ali celo razpade, tako da se na tem mestu pojavi rana. Po drugi strani pa se razraste rakavina tudi v steno prsnega koša in povzroči, da se bolni organ povsem zraste s podlago.

Ceprav torej rak prej ali kasneje uniči dojko, v kateri je zrastle (ne pozabimo tega, kadar govorimo o kirurškem zdravljenju raka na dojki!), pa je vendar bolezen bolj usodna zaradi neke druge lastnosti: celice rakavine lahko zapuste in tudi praviloma zapuščajo kraj, kjer so nastale, in se po mezigovničnem in krvnem obtoku selijo v pazdušne bezgavke in notranje organe. Na srečo ne najdejo vedno ugodnih tal za naselitev in rast, pogosto pa se to zgodi. Jasno je, da delovanje organa, v katerega se je zaselila rakavina, slabi in končno preneha. Kaj to pomeni pri kakem življenjsko potrebnem organu, ni treba posebej povedati.

Zdravljenje raka na dojki je odvisno od njegovega obsega in razsežnosti. Dokler sodimo, da je rak zajel le dojko in njeno najbližje okolico, naravnano zdravljenje le v ta predel, bodisi da ga odstranimo z operacijo, bodisi, da zavremo rast rakavine z obsevanjem z ionizirajočimi

v dojki rak, nasprotno, rak je vir nezatnega dela zatrdin, ki se pojavljajo v dojkah. Zato moramo omeniti sicer nenevarne zgostitve žleznega tkiva dojke, kar učeno imenujemo mastopatije ali displazije. Te spremembe so odraz delovanja organov z notranjim izločanjem, predvsem jajčnikov, skrivajo pa nevarnost, da zaradi njih prezremo rakasto zatrdino. Upoštevati moramo še resnico, da nobena od danes znanih, enostavnih preiskovalnih metod, ki jih lahko na široko uporabljamo, ne more zanesljivo pojasniti, kakšna je naravna zatrdina v dojki.

Pri odkrivanju raka na dojki imamo opraviti s skoraj nepregledno množico sprememb, pri katerih moramo ločiti nevarne od nenevarnih. Pri tem si moramo pomagati z nekaterimi medicinskimi ugotovitvami, da rak na dojki prizadeva določen del žensk pogostejše kot druge. Med značilnosti tega dela žensk sodi starost, višja od 35 let; rak na dojki je pogostejši pri ženskah, ki niso nikoli rodile ali pa so prvič rodile po 30. letu starosti. Ženske, katerih mater ali sestro je prizade-

del rak na dojki, pogostejše zbole za to boleznijo.

Raka na dojki večinoma odkrijejo bolnice same. Žal pa jih več kot polovica pride pozno na zdravljenje. Ženske navadno vedo za spremembo v dojki mesece in mesece, ne grejo pa k zdravniku, misleč, da spremembi ne velja posvečati pozornosti, ali pa zato, ker prav dobro slutijo nevarnost, boje pa se izvedeti resnico. Očitno je, da moramo teh nekaj dejstev posredovati našemu prebivalstvu, predvsem pa seveda ženskam; prepričati jih moramo, da ni izgubljen čas, ki ga posvetijo mesečnemu pregledu lastnih dojk; prepričati jih moramo, da velja prepustiti zdravniškemu rokam vse spremembe v dojkah, pa naj gre za zatrdine, izcedek iz bradavic, »vnetja« v dojkah ali v koži dojke, ki v mesecu dni ne izginejo. Nedvomno pa je potrebno prepričati ženske, da je treba premagati strah pred trenutkom, ko bo morda zdravnik povedal neugodno resnico. Bolj ko bodo premagovale ta strah, manj bo resnica o raku na dojki neugodna in manj usodna.

Dr. Jurij LINDTNER

KOBLA — smučišča za množično rekreacijo

Bohinjska Bistrica je bila že pred prvo svetovno vojno znan turistični kraj predvsem zaradi pokrajinske slikovitosti, planšarstva, etnografskih značilnosti, jezera, čistega zraka in obilnega snega. Pred prvo svetovno vojno je bilo najbolj razvito sankanje, po prvi svetovni vojni pa je postal Bohinj zibelka jugoslovanskega skakalnega in tekaškega športa. V Bohinjski Bistrici, neposredno ob izteku današnje proge za smuk, je bila leta 1924 zgrajena prva skakalnica v Jugoslaviji in dosežen prvi državni rekord 9 m. Med obema vojnama so bili zelo razviti tudi teki, saj so v Bohinju organizirali celo evropsko prvenstvo, državnih pa celo več. Bohinjski tekači so bili vedno med prvimi, po sebnem Tomažu Godecu, bohinjski revolucionar in prvoborec, po katerem se imenuje TOZD Lesno industrijskega podjetja v Bohinjski Bistrici. Tudi alpsko smučanje se je začelo razvijati v Bohinju. Med obema vojnama je bilo na smučarskih terenih, kjer je bilo letošnje mladinsko državno prvenstvo, prvo vseslovensko smučarsko prvenstvo.

Po drugi svetovni vojni so tu bila vsako leto številna tekmovanja v sankanju, tekih in v alpskih disciplinah. Razen naravnih pogojev kot so zanesljiva in dolgotrajna snežna odeja, severna lega pobočij s travnato podlago, neposredna dostopnost na smučišča po cesti in železnici, bližina urbanega naselja z zdravstvenim domom, prenočitvenimi in gostinskimi kapacitetami, do nedavnega ni bilo nobenih žičnic.

Leta 1972 je Turist progres Engineering Radovljica zgradil prvo vlečnico Bistrica nad bohinjskim predorom. S tem se je začel uresničevati program izgradnje in opremljenja smučarskih terenov južno od Bohinjske Bistrice, ki jih s skupnim imenom imenujemo »KOBLA« po gorskem vrhu Kobla (1444 metrov). Konzorcij, ki so ga ustanovile: Zavarovalnica Sava, Skupščina občine Radovljica, SAP Ljubljana, ZZTP—TTG Ljubljana, Ljubljanske mlekarne TOZD Trgovina Ljubljana, Elektro Kranj, Turist progres Engineering Radovljica, Gozdno gospodarstvo Bled, LIP Bled, Gradbeno podjetje Bohinj in IBI Kranj, je s svojim začetnim kapitalom in z najetjem investicijskega posojila pri Ljubljanski banki, Podružnica Kranj, enota Radovljica za katerega pravočasno odplačevanje jamčijo razen navedenih sovlagateljev še: Komunalno podjetje Bohinj, Gozdarsko kmetijska zadruga Srednja vas v Bohinju, Klavnica in mesarija Bohinjska Bistrica, Kovinoobrtni Bohinjska Bistrica, Špecerija Bled, Almirna Radovljica, SGP Sava Jesenice, Elmont Bled, Tehnični biro Jesenice in »Veriga« Lesce, je poleti leta 1974 začel z izgradnjo dvosedeznic Kobla II. Izgradnja obeh dvosedeznic in pripadajočih prog je bila končana decembra 1975. Ob doslej zgrajenih žičnicah z urno zmogljivostjo 3.000 oseb na uro, je narejenih 25 ha smučišč sledečih dolžin:

1. ob dvosedeznici Kobla I. dolžina 1.200 m, višinska razlika 200 m

2. ob dvosedeznici Kobla II. dolžina 1.300 m, višinska razlika 300 m

3. ob dvosedeznici Kobla III. dolžina 900 m, višinska razlika 300 m

Proga s Koble II. se nadaljuje s progo ob Koblj I. in je dolga 2.500 m, njena višinska razlika pa znaša 500 m. To je smuk in veleslalom proga za državno mladinsko prvenstvo, proga za slalom pa poteka po progi 3, vzdolžno od dvosedeznice Kobla II. Ob progi 3 bo v letošnjem letu zgrajena še vlečnica s kapaciteto 1.000 oseb na uro, dolžine 800 m in višinske razlike 250 m. Oprema zanjo je že nabavljena.

S tem bo končana prva etapa izgradnje žičniškega sistema na Koblo. Ze v srednjeročnem planskem razvoju 1976—1980 pa bo sledila II. etapa. V tej etapi se bo zgradila dvosedeznica Kobla III, ki bo potekala od zgornje postaje Kobla II do vrha Koble. S tem bo zgrajena osnovna vertikalna komunikacija, ob kateri bo potekala FIS smuk proga dolžine 3.200 m in višinske razlike 920 m. V drugi etapi bo vzporedno z vlečnico Ravne I. zgrajena še vlečnica Ravne II.

Poslovni odbor konzorcija, v katerem je vsak član zastopan z enim delegatom, je za leto 1975/76 sprejel tako poslovno politiko, da bi v novo smučarsko središče povabil čim več gostov. Da bi članom delovnih kolektivov omogočili poceni smučanje, je poslovni odbor sklenil, da velja dnevna karta za člane konzorcija 50,00 dinarjev. Seveda se morajo tako znižane vozovnice prodajati samo preko delovnih organizacij, ki so že člani konzorcija.

ALMIRCI NA KOBLENSKIH SMUČIŠCIH

Blagajničarka obeh radovljških OOS Milka Prešernova nam je povedala, da Almirini smučarji pridno kupujejo znižane vstopnice.

Športni referent Herman Poklukar pa je obljubil, da bo OOS organizirala tudi smučarski tečaj, če se bo prijavitelj dovolj kandidatov, seveda s prvim snegom v prihodnji sezoni.

Hura, na drsanje!

Ko je KOOS »Almira« ob koncu januarja organizirala drsanje na blejskem drsalnišču, ni nihče mislil, da bo ta rekreacija na beli ledeni plošči postala tako priljubljena. Drsalna mrzlica je zajela predvsem dekleta in žene, saj so se mnoge od njih prvič postavile na drsalke. Zdaj že lahko trdimo, da prvo navdušenje ni bilo samo trenutna muha, ampak da kvečjemu narašča. Blagajničarka Milka Prešernova je za sedem večerov na ledeni ploskvi prodala 314 vstopnic, kar pomeni, da je hodilo v povprečju drsat več kot štirideset drsalcev v drsalce. Bržda je ta oblika rekreacije privlačna tudi zato, ker je poceni, pa tudi drsalnišče ni daleč.

Deseti na Tekstiliadi

BRONASTA SILVA FERJANOVA

27. februarja je bila na Krvavcu XVIII. tekstiliada, organizator in pokrovitelj je bil novomeški »NOVOTEKS«. Tekmovanja so se udeležili 603 tekmovalci iz 45 osnovnih organizacij sindikata tekstilnih tovarn iz vse Slovenije. Najbolj množično se je tekstiliade udeležila Bombažna predilnica in tkalnica iz Tržiča, ki je bila 1955 tudi prva organizatorica zimske tekstiliade.

Silva Ferjanova

Prijavljeni tekmovalci in tekmovalke so se pomerili v naslednjih starostnih skupinah: mlajše članice, članice, mladinci, mlajši člani, starejši člani in seniorji in to med posamezniki in v ekipni konkurenci. Za ekipno uvrstitev se štejejo samo tisti najboljši rezultati, ki so jih dosegli naslednji člani neke delovne organizacije: članica, 2 mlajša mladince, starejši član, ter senior. V tej konkurenci je bilo prijavljenih 27 ekip.

Naši tekmovalci so imeli nekaj športne smole in so se uvrstili na solidno 10. mesto. Posamezniki pa so se uvrstili takole:

Med 211 mlajšimi člani so dosegli 27. mesto Poklukar Herman, 67. Hladnik Tone, 71. Selan Franc in Janez Pretnar 104. mesto.

Starejših članov je bilo na tekmovalni progi 168, naši pa so se uvrstili takole:

12. Rozman dipl. ing. Franc, in 64. Matelj Leon.

Med 69 seniorji je zasedel Jurij Legat odlično 6. mesto, Kavčič Miro je bil 44.

Mlajših članic je bilo 99. Naše tekmovalke so dosegle naslednje uvrstitve: 16. Kokalj Mija, Dolžan Iva na 59. mesto in 17. Potočnik Malči.

Največji uspeh »Almire« na zadnji tekstiliadi pa je med 52 članicami 3. mesto za Silvo Ferjanovo, medtem ko je Mi-mi Kokaljeva odstopila.

Bronasta Silva je v »Almiri« že 19 let, sprva je bila v šivalnici, kjer je krojila in adjustirala, v skladišču pa je zdaj 5 let.

Na vprašanje, odkod toliko smučarskih spretnosti, je odgovorila:

»Smučam že zelo dolgo. In moram povedati, da sem se naučila smučati prav v »Almiri«. Včasih je naša delovna organizacija prirejala tečaje in predlagam, da bi takšno akcijo resno premislili. S te-

čaji bi pridobili več tekmovalcev, s stalnimi treningi pa bi dosegli boljše uvrstitve.«

Silva je doslej prismačala že nekaj medalj med njimi 2 zlati z občinskih sindikalnih prvenstev in smučanju in troboji med »Vezenino«, Suknom« in »Almiro«.

»Silva, medalja, ki ste si jo pridobili, vsekakor kaže na to, da imate dobro kondicijo.

Se razen s smučanjem ukvarjate še s kakšnim športom?»

»Doma planinarimo. Vsi po vrsti, mož, sin in jaz smo radi v naravi. In trdim, da si je za takšne reči treba vzeti čas. Treba je spreči, kajti delo doma kar lepo počaka. Tak izgovor, ne morem, imam majhne otroke, ne drži. Moj sin je s 6 leti prilezel na Triglav brez kakršnega jokanja. Brez dvoma bi bilo prav, da bi ustanovili planinsko sekcijo v okviru našega sindikata in tudi ta šport gojili bolj načrtno. Saj ne gre za to, da bi plezali čez vrtočlave stene, tudi z zmerno hojo in po markiranih poteh se daleč pride.

ABV

Sveža, mikavna moda iz Bologne

Če vprašate turista, kakšna je Bologna, bo rekel: »Rdeča, pravzaprav opečnato rdeča.« Stare obokane palače so že od renesanse naprej obarvane v to značilno barvo. Vsi tisti, ki pa so te dni prehodili kilometre po razstavnih prostorih in si ogledali eksponate na sejmu »Moda-maglia«, pa bodo zatrjevali, da je Bologna modra in to zelo temno modra z nekaj belimi dodatki. Italijani so letos prikazali mladostne, praktične, športne modele, ki smo jim včasih rekli »modeli za konec tedna«, zdaj pa bodo postali

naselile na slehernem komadu. Na temno osnovo so uvezene jadrnice, sidra in razni napisi v zvezi z jadranjem in drugimi športi. Pojavile so se dirkalne čelade in zvezeni primki najbolj znanih dirkačev, pa športne zastavice, napisi firm, znanih letovišč in imena davno potopljenih razkošnih potniških ladij. Poleg enobarvnih modelov so tu še črte, ozke in široke, ki spominjajo na mavrico.

Vse te modele bomo nosili na ravne ozke hlače in prav tako ravna krila z razporki v beli, modri ali v rdeči barvi.

naši vsakdanji spremljevalci in nas bodo s svojo svežino spominjali prostih dni. Svoje kolekcije so naslonili v glavnem na jeans hlače in krila. Zdi se, ko bi se kavbojke rodile v Italiji in ne v Ameriki. Toliko različnih modelov gotovo ne spravijo skupaj vse Združene države. In ker h jeansu najbolje pristaja modra barva, je le-ta postala tudi osnovna barva poletnih kolekcij. Pridružili so ji še belo in živo rdečo. Puloverji so v izrez, jope se zapenjajo z zadržko. Vse pa združujejo vezene in male etikete, ki so se

Nekaj razstavljalcev pa se je že spogledovalo z novo paleto živih barv, ki bodo pragnale ubite, zabrisane tone letošnje zime. Nova moda namreč predvideva triumf živih barv, ki bodo kot mavrica pomešane v enem modelu. Tu so živo rumena, oranžna, zelena in barva ciklame, pa seveda rdeča, živo in temno modra ali celo nekaj vijoličaste barve. Vendar so to že skrivnosti prihodnjega leta, za letos pa veljajo mornarsko modra, bela in rdeča.

Vesna Gabrčič-Ilgo

Ugodnosti za člane AMD Nova Gorica v letu 1976

Avtomoto društvo Nova Gorica nam je poslalo članek z navedbo vseh ugodnosti, popustov in brezplačnih uslug, ki jih člani društva lahko uveljavljajo s kuponi, ki jih ima v knjižici ATP: glede na to, da je bilo glasilo medtem že v tisku, članka nismo mogli objaviti, pač pa smo ga vrnili OOS TOZD Proizvodnja pletenin Nova Gorica, kjer vsi avtomobilisti lahko dobijo podrobne informacije.

Proizvajalka govori

(Nadaljevanje s 1. str.)

tudi v tem smislu. V anketi je šlo predvsem za izobraževanje kot temelj družbenopolitičnemu delu, to je sodelovanje na seminarjih brez materialne stimulacije, le z moralno. Za udeležbo na takšnih seminarjih je bilo pripravljenih 27 %, 40 % (!) se jih je izreklo negativno, 30 % žensk pa je odgovorilo, »da ne ve«. Večjo vneto zasledimo pri materah, ki imajo otroke stare do 15 let, manjšo pa pri tistih, katerih otroci so stari 15 in več let.

Nezaveseljiv je podatek, da so delavke premalo seznanjene z razporejanjem dohodka in OD, in z načrtovanjem razvoja.

In kaj o družbenopolitičnem delovanju žensk v prostem času menijo moški?

18 % jih je »za«, 40 % »ni-ma nič proti«, 18 % trdi, da mora ženska svoje dejstvovanje urejati sporazumno z možem, 5 % pa sodi, da mora biti ženska, ki ima družino, nepreklicno doma!

Sanje

Šla iz doline sem v planine,
ker vabile so me te gore,
kot v pravljici sanjavi, znašlo
se moje je srce.
Tu brez hrupa je in dima,
le v vetru drevje valovi —
— neverica
pa brezskrbna po vejevju se
podi.
Pa prislunem še koncertu,
ki
po pravih strogih se glasi,
ne poznajo not ne dirigentov,
a spev pravilno zadoni.

Vsenaokrog obdaja me
lepota,
saj narava v dar jo da,
zasanjana
zazrem se v oblake, pot me
spet
domov pelja.
Ko vsa predajam se lepoti,
ko v
snu planine božam vas — me
ure klic predrami in veli —
o vstani.
S tem je pravljica končana
— jaz
pa vstanem vsa zaspana.

Minka

OSNOVNI ORGANIZACIJI SINDIKATA

Zahvaljujemo se vam za knjižice, ki smo jih prejeli po nastopu v vaš delovni organizaciji, na dan žena. Če bi nas še kdaj radi videli plesati, nam sporočite, ker bomo zelo radi prišli.

Plesalke in plesalci folklorne skupine osemletke A. T. Linhart iz Radovljice

Nagradna uganka

Z zadnjo nagradno izpolnjevalko reševalci očitno niso imeli sreče, ker so prišle le tri pravilno rešene rešitve.

Rešitev se je glasila Srečno novo leto Almira.

Saša Žuničeva iz ekonomsko finančnega sektorja je izžrebala srečne dobitnice.

1. nagrado v višini 100 din je dobila Urh-Pavlin Marija,

2. nagrado v višini 70 din je dobila Pogačnik Marija,

3. nagrado v višini 50 din je dobila Pogačnik Jožica.

Romanika

ZGODOVINA OBLACENJA
SKOZI STOLETJA — V.

Z besedo romanika označujemo zgodnje obdobje srednjega veka od VIII. do XII. stoletja. To je obdobje, ko se v današnji Franciji

Občila v tem obdobju so se razvijala na osnovi etnoloških in narodnostnih elementov posameznih ljudstev, ki so se oblikovala v tistem času. Gospodarski in politični stiki so bili med posameznimi ljudstvi še redkost, edina stična točka je bila v marsikaterem primeru le — bojno polje.

Seveda pa je bila bistvena razlika v materialu, krojih in barvah če je šlo za pripadnika vladajočega rodu ali navadnega podanika oziroma podložnika.

Menih Einhard, ki je bil sodobnik Karla Velikega, takole opisuje vladarjevo oblačilo: »Nosil je enako oblačilo kot njegov oče. Srajco in hlače iz lanu, čez pa je oblekel svilen vezan kazak in hlače. Vedno je imel okrogle podveze okoli nog in čeznje usnjene golenice ter zaprte čevlje. Ogrnjen je bil v plašč temno modre barve.

Leta 968 piše škof Liuprando iz Konstantinopolisa: »Grški (bizantinski) vladar nosi dolge lase, obleko s širokimi rokavi in žensko frizuro.

Poznogotska noša — več o njej v naslednjem poglavju

Francoski kralj pa ima kratke lase ter oblačilo in pokrivalo, ki ni prav nič žensko.

V oblačenju je torej v Evropi nastala velika sprememba. Moško oblačilo se je popolnoma ločilo od ženskega. V moški garderobi je že zaslediti hlače. Doslej so jih nosili samo barbarski narodi — Galci, Germani. V Aziji pa so bile široke hlače znane že pred našim štetjem in tudi Amazonke na grških vazah so slikane v hlačah.

mi nogami in blaženim smehljajem na obrazu zakadili v avtobus, se stisnili na sedeže, šofer pa je svojo dobroto brž hitel zaračunavati.

In svojo dobroto je zaračunal vsem enako vsi so dali po jurja, ne da bi dobili nazaj drobiž in vozovnico! Pa kdo bi gledal na take malenkosti! (Vozovnica od Begunj do Jesenic velja namreč nekaj več kot štiri dinarje, do bližnjih vasi pa sorazmerno manj.) Eden izmed potnikov, ki je vseeno, ne ozirajoč se

Dobrota ob velikem snegu

Tisti dan, ko je tako neznančno snežilo, tisti dan sredi februarja, ko je sneg zmešal štrane vsem avtobusnim zvezam, so bile nekatere naše sodelavke deležne posebne dobrote, šoferske dobrote.

V Begunjah so v snegu do kolen čakali potniki, da bi

pripeljal avtobus, ki skozi vasi vozi proti Jesenicam. Avtobusa od nikoder, vsaj rednega Alpetourovega ne! Pa je pripeljal mimo Viatorjev avtobus in šofer se je širokogrudno ponudil, da jih odpelje on. Potniki so se z mrzli-

na tako človekoljubnost, zahteval drobiž nazaj, jih je celo skupil. Sicer pa nič čudnega, saj se v takšnem mrazu vroča klofuta bolj prileže od hladnega drobiža, in človek ob takšni dobroti res ne sme biti malenkosten. abv

Seveda pa sta dolgo oblačilo in bizantinski plašč še v navadi za svečanosti v čast tega ali onega vladarja. Nasprotno pa je že Friderik Veliki ukazal, naj kmetje nosijo temne, nevpadljive barve in grobo sukno ali platno.

Ženske so se oblačile v eno ali dve dolgi volneni srajci, pod katerimi so nosile laneno ali svilen bluzo. Ogrinja-le so se v plašče, ki so pokrivali tudi glavo, in jih na prsih spenjale z veliko sponko. Barve so bile sveže, žive, svetlo modra, travnato zelena, živo rdeča. Zelo pomemben del garderobe iz romanskih časov je bil plašč s kapuco, ki so ga poznali že Rimljani. Kapuca se je proti koncu romanike zvečala in postala zašiljena. Takšen plašč je bil pogosto oblačilo pastirjev in romarjev.

Tako žensko kot moško oblačilo tega obdobja se je skušalo prilagoditi človeškemu telesu in tako lahko rečemo, da je romanski kostim nekakšna sinteza med antičnim in germanskim oblačilom.

Predstavljamo se:

V želji, da bi bili starši bolj obveščeni, kakšne možnosti so za šolanje otrok v Radovljici, se nam predstavlja Šolski center.

Šolski center Radovljica je bil ustanovljen leta 1973, v njegovem sestavu pa so naslednje šole: Poklicna kovinarska šola Radovljica, Ekonomska srednja šola Radovljica, Pedagoška gimnazija Radovljica, Gostinska šola Bled in Dom učencev Bled.

Navedene šole v svojem učnem procesu izobražujejo kadre za naslednje poklice:

- za poklice kovinske stroke:
 - strojni ključavničar
 - ključavničar
 - rezkalec
 - orodjar
 - strugar
- za poklice ekonomske stroke:
 - ekonomski tehnik
 - c) za pedagoške poklice:
 - 1. stopnja usmerjenega izobraževanja
 - d) za poklice gostinske stroke:
 - natakar
 - kuhar
 - e) vzgoja in izobraževanje učencev za poklic ozkega profila gostinske stroke:
 - pomočnik natakarja
 - pomočnik kuharja
 - sobarica
 - receptor
 - f) vzgoja in izobraževanje za poklice ozkega profila kovinske stroke:
 - izdelovalec vijakov
 - g) skrb za vzgojo, prehrano in stanovanje učencev v Domu učencev. Poleg vzgojnih in izobraževalnih smotrov uresničuje ŠC Radovljica še posebne smotre s tem, da vzgaja in izobražuje odrasle v skladu s posebnimi predpisi, organizira izobraževalne tečaje in druge oblike izobraževanja.

Doslej smo uredili Gostinsko šolo Bled in opremili kuhinjo v Domu učencev na Bledu. V letošnjem šolskem letu smo urediti šolsko kuhinjo in uvedli malico za učence v razdvojljskih oddelkih. Na programu imamo ureditev centralne kurjave v šolski zgradbi Radovljica — Gorenjska cesta 13, če bomo uspeli zagotoviti finančna sredstva za nabavo radiatorjev za centralno kurjavo. V zimskem času so delovni pogoji ob nizkih temperaturah zelo ovirani, ker je v učilnicah največ 10—15° C.

Poklicna kovinarska šola in Gostinska šola sta izučili za našo proizvodnjo že lepo vrsto kvalificiranih kadrov, saj je zaključilo na obeh šolah šolanje že več generacij. Prihodnje leto pa bodo prvi maturirale tudi učenke 4. letnika Ekonomske srednje šole. Naši učenci so aktivni tudi zunaj obveznega šolskega dela, saj so organizirani v raznih organizacijah, v mladinski organizaciji, šolskih športnih društvih, v pevskem zboru šole in raznih interesnih krožkih.

Na osnovi reforme srednjega šolstva je Šolski center izdelal srednjeročni program 1976—1980, ki predvideva, da bo vključil vse učence v občinjo po končani osnovni šoli v I. fazo usmerjenega izobraževanja v skladu s preobrazbo srednjega šolstva v takšno izobraževanje.

Betka Rems

Kadrovske vesti

Sprejemi v medsebojna razmerja delavcev:

Zakšek Danilo — cotton pletilec — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Bucek Jožica — pripravnik VS — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Rošer Lilijana — knjigovodja — SDS skupne službe — ekonomski finančni sektor, Vidmar Albin — računovodja — SDS skupne službe — ekonomski finančni sektor, Cindrič Jožica — administratorka — SDS skupne službe — splošni sektor.

Prenehanje lastnosti delavca v združenem delu:

Mavrič Sonja — odpoved delavke — TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, Langus Tončka — odpoved delavke — TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj — Miski Mehmed — izostanek z dela nad 3 dni — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Bole Amalija — I. kategorija — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Borič Vika — sporazum — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Korošec Marica — upokožitev —

TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Cipot Terezija — odpoved delavce — TOZD proizvodnja pletenin Nova Gorica, Lipušček Angela — odpoved delavke — TOZD Proizvodnja pletenin Nova Gorica, Simčič Danila — sporazum — TOZD Proizvodnja pletenin Nova Gorica, Marolt Pavla — odpoved delavke — SDS skupne službe — ekonomsko finačni sektor, Grilc Antonija I. kategorija — SDS skupne službe — vzorčni oddelek.

Rodili so se jim:

Rozman Majdi sin — TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, Sebanc Danici sin — SDS skupne službe — ekonomsko finančni sektor, Zupan Marti sin — SDS skupne službe — ekonomsko finančni sektor, Ambrožič Marjanci hči — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Planinšek Justini hči — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Purgar Idi hči — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Kozjek Emi sin — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Kogovšek Tinkji sin — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Kos Katji sin — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Marjani Černe sin — SDS Skupne službe, ekonomsko-finančni sektor.

28. februarja nas je bilo v vsej organizaciji združenega dela 806, v TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica 457, Nova Gorica 112, Bohinj 105, TOZD Industrijska prodajalna 8, SDS skupnih služb pa 124. M. Š.

Poročili so se:

Stevanović Slobodanka — TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, Sest Jožica — TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, Vovk Zdenka — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Peinkihar Kati — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, Tkavčič Emilija — TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica.

UREDNIŠKI ODBOR:

Zlato Kavčič, Milka Blažič, Zoran Bulut, Maruša Černičec, Katja Kos, Brigita Ropret, Mila Mežek, Bosiljka Vidič, Valentin Pintar, Tatjana Bratuša, Peter Vengar

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA: Alenka Bolš-Vrabc

TISK: Gorenjski tisk, Kranj

Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.